

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośnieniem i w agencjach	2,65 "
Na pocztę, już z odnośnieniem	2,89 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na pocztę, już z odnośnieniem	8,67 "

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA:

na 4 s rosis 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same stawki w guidenach. Tłumaczenia i ogł. akomplowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Tematowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Czwartek: Teofila m.
Piątek: Tomasz t

CHOJNICE, piątek dnia 21. grudnia 1928 r.

Środa wchód 8.13 zachód 15.42
Księżyc wchód 12.17 zach.

Pobiegnijmy myślą do tronu papieskiego Dzisiaj Ojciec Święty obchodzi 50-lecie swego kapłaństwa

Cała Polska składa Mu hołd czi i przywiązania

Dzisiaj dnia 20 grudnia rozpoczynają się w Rzymie uroczystości jubileuszowe złotych godów kapłaństwa Papieża Piusa XI. Weźmie w nich udział cały świat katolicki, by zaznaczyć swą łączność i jedność z opoką Piotrową, a równocześnie dać wyraz wielkiej czi i przywiązania, jakim otacza w szczególności osobę Piusa XI.

Zanim zastanowimy się nad epokowymi czynami obecnie panującego Namiestnika Chrystusowego, przebiegnijmy pokrótce jego życiorys. Papież Pius XI, nazywający się z domu Achilles Ratti urodził się 31 marca 1857 w Desio pod Medjo lanem we Włoszech. Na kapłana wyświęcony został w dniu 20 grudnia 1878 r. Długie lata był dyrektorem biblioteki watykańskiej. W 1918 r. wysłany został do Polski jako Nuncjusz Apostolski. Trzy lata zajmował to stanowisko. Później mianowany był arcybiskupem medjolańskim i kardynałem. Po zgonie Papieża Benedykta XV został Jego następcą.

W dzisiejszy czwartek Papież Pius XI obchodzi najpiękniejszy może jubileusz swego życia. Pięćdziesiąt lat bowiem dobiega od chwili, gdy Achilles Ratti, otrzymawszy święcenia kapłańskie stanął w szeregach sług Bożych, nie przeczuwając zupełnie, że z pośród wielu wybrany jest, by być w przyszłości Servus Servorum Dei — Sługą Sług Bożych, w poczuciu wielkiej godności, włożonej na ułomne barki ludzkie, najniższy, ale w hierarchii kościelnej najwyższy, w pełność władzy królewskiej, kapłańskiej i pasterskiej wyposażony. Przechodząc kolejno przez wszystkie szczeble godności kapłańskiej, wieńczy wreszcie tiarą swe czoło i zasiada na tronie, którego nigdy nie obali żadna burza dziejowa, skoro tron ten jest fundamentem duchowej świątyni Kościoła widzialnego, a nad Kościołem i jego całością czuwa sam Chrystus.

Epoka dzisiejsza, pełna przełomów i kataklizmów dziejowych, domaga się wprost, by na Stolicy Piotrowskiej zasiadł mąż, któryby jaknajgodniej reprezentował tę siłę, która wprawdzie nie jest z tego świata, ale w świecie musi rządzić. Bo z wyżyn Stolicy Piotrowej idą nietylko nakazy dla Kościoła świata całego i jego zwierzchników, ale promieniują też najwyższe postulaty moralne, wiążące wszelkie potęgi ziemskie. Od Cezarów począwszy, aż do czasów dzisiejszych papieństwo podejmuje walkę o prymat religii i prawa moralnego i nie waha się państwom wskazywać na obowiązki uznania i wprowadzenia w życie prawa Chrystusowego. „Wiedz, że jesteś ojcem książąt i królów, sternikiem świata, a na ziemi Namiestnikiem Zbawiciela naszego, Jezusa Chrystusa”, — mówi Kardynał - Diakon, wkładając tiarę na głowę Papieża w dniu koronacji, wyrażając w tych słowach misję i posłannictwo Głowy Kościoła.

Spełnienie tej misji nawet w normalnych warunkach nastręcza olbrzymie trudności, gdy się zważy, że powszechny Kościół ma swych wyznawców wśród wszystkich narodów świata, różnych ras, tradycjami, językiem i obyczajem, nierazko wzajemnie powaśnionych. Czasy zaś powojenne, znamienne przewrotami politycznymi i społecznymi, czasy wybujałego nacjonalizmu i nienawiści narodów, oskarżających się wzajemnie o wywołanie wielkiej wojny światowej i jej dotkliwych skutków, stwarzają obecnie może najtrudniejszą w dziejach Kościoła sytuację dla Namiestnika Chrystusowego.

Ale Opatrzność Boża osadziła na Stolicy Piotrowej męża tak szerokiego umysłu i głębokiej wiedzy, a przytem wielkiego serca, że pontyfikat Piusa XI, choć przypadł na czasy najcięższe, zapisze się złotymi głoskami w dziejach Kościoła Katolickiego. Achilles Ratti jest przede wszystkim człowiekiem głębokiej wiedzy. Ozdobiony trzema doktoratami rzymskich akademii, przez całe swe życie, czy to jako profesor zakładów teologicznych, czy jako prefekt biblioteki ambrożyjskiej, a potem watykańskiej, oddaje się studjom i z zapyłonych foliałów wydobywa nietylko suche teksty, ale mądrość życia, dziejowem doświadczeniem stwierdzoną, wielki i szeroki pogąd na świat który mu pozwala jako Papieżowi nietylko objąć sytuację i wnikać w ducha czasu, ale też jak najtrafniejszą i najwłaściwszą drogą prowadzić politykę kościelną ku chwale Kościoła i dla dobra narodów. Wzburzonemu i pokłóconemu światu rzuca tedy w swej programowej encyklice hasło: „Pokój Chrystusowy w Królestwie Chrystusowym”, a równocześnie zaznacza najrozmaitszymi dokumentami swą działalność w dziedzinie pokoju międzynarodowego. Następnie zwraca się do wewnętrznego życia Kościoła, określa cel i zadania Akcji Katolickiej, która ma przeciwstawić się laicyzmowi, a ogłaszając encyklikę „Quas Primas” święto Chrystusa Króla, ma na celu przekształcenie świata w duchu Chrystusowym, jako jedyne lekarstwo na niedomagania społeczne i polityczne czasów dzisiejszych.

Wzrok Papieża sięga dalej; śladem swych wielkich poprzedników, podejmuje z nadzwyczajną troskliwością i szczególnym zapałem dzieło misyjne; encyklika „Rerum Ecclesiae” z dnia 28

Słowa zasługujące na uwagę.

Europa mieści się na ławicy ruchomych piasków

Wojna w niedalekiej przyszłości nieunikniona.

Rzym, 19. 12. Poważnym komentarzem, dalej patrzącym zaopatrzyl wyniki posiedzeń w Lu gano rzymski „Tevere”, pisząc: „Dzisiaj jasne już jest, że istnienie zaogniony konflikt w Europie między państwami, które muszą obstawać przy utrzymaniu obecnego układu politycznego, a temi, które ten układ muszą zwalczać. Konflikt zatem jest nieunikniony, a przyszłość gotuje napewno poważne niespodzianki, gdyż cała Europa mieści się jakby na ławicy ruchomych piasków. Prasa włoska postąpiłaby rozumnie, informując się z pierwszej ręki na temat życia narodów i państw, które będą bohaterami przyszłego konfliktu.

Koniec wojny amerykańskiej

Na skutek telegramu Rady Ligi Narodów.

Londyn, 19. 12. Wojska boliwijskie wstrzymały ofensywę przeciwko Paragwajowi. Sztab armii boliwijskiej wydał ten rozkaz wskutek telegraficznej interwencji rady Ligi narodów, która wzywała poważnione republiki do zaprzestania kroków wojennych i załatwienia sporu w drodze pokojowej.

Mikołaj Mikołajewicz zachorował

Paryż, 19. 12. Wielki książę Mikołajewicz zachorował na zapalenie płuc. Ponieważ książę liczy przeszło 70 lat, obawiają się, aby choroba, która trwa już kilka dni, nie skończyła się śmiercią.

lutego 1926 r., otwiera wprost nową erę w dziejach misyj katolickich, a Piusowi XI zyskuje tytuł Papieża misyjnego.

Wszzechstronna działalność Piusa XI-go zaznaczyła się i w kierunku tak ważnej sprawy, jak unji Kościołów zajmującej od wieków umysł Papieża. Pius XI zwraca szczególną uwagę na bliski Wschód, ustanawia specjalną komisję dla spraw rosyjskich, organizuje seminarjum rosyjskie, a niosąc pomoc głodnej Rosji czynami stwierdza; jak bliskimi Ojcu chrześcijaństwa są wszyscy, nawet i ci błędzący, których każdej chwili gotów jest przyjąć na łono Kościoła powszechnego, byle wyrzekli się błędów. Konferencje międzywyznaniowe w Sztokholmie i Lozannie, walka o Prayer-Book w Anglii, stwarzają okazję do wyłączenia zasad Kościoła katolickiego o zjednoczeniu wyznań chrześcijańskich, które to zasady ze stanowiska dogmatycznego i historycznego tak wspaniale ujmuje encyklika z dnia 6 stycznia br. „Mortalium animos”.

Z głębią umysłu i szerokim rozmachem w pracy apostolskiej łączy się równocześnie wielkie i szlachetne serce, dziwna. słodycz i łagodność, która opromienia najwyższy urząd Kościoła. To wielkie serce włożył Pius XI-ty w swe wiekopomne encykliki, które przy swej głębi myśli tchną szczerą gólną ciepłotą ojcowskiej miłości i troski. Stałość w zasadach, a równocześnie wyrozumiałość wielka dla błędzących, ofiarność i miłosierdzie prawdziwie Chrystusowe, składają się na całokształt obrazu tego opatrznościowego Papieża z istic kapłańskimi cnotami w tej pełni, jaka przy stoi Namiestnikowi Chrystusa na ziemi.

W pięćdziesiąt rocznicę kapłaństwa Piusa VI, wśród hołdu narodów katolickich, jedno z pierwszych miejsc musi zająć Polska, której dole i niedole dzielili z nami ongi pierwszy Nuncjusz odrzuconej Ojczyzny, a dziś Ojciec całego chrześcijaństwa. U Jego tronu nie może zabraknąć przedstawicieli Polski, naprzód katolickiej, głęboko przywiązanej do Rzymu a potem wdzięcznej i radującej się radością Piusa XI, tak, jak On cieszył się i radował chwałą naszego Zmartwychwstania.

Niezadługo zacniemy budować

Okręty w własnej stoczni.

Gdynia, 19. 12. „Stocznia Gdynska” pierwsze i jedyne tego rodzaju przedsiębiorstwo polskie, powstaniem swem wzbudziło wielkie zainteresowanie w Gdańsku. Dowodem tego zainteresowania jest wiadomość, że „Stocznia Gdańska” — Towarzystwo Międzynarodowe zgłosiło przez swego przedstawiciela chęć przystąpienia do przedsiębiorstwa ofiarując 50 procent kapitału. Reszta 50 proc. ma być podzielona między przemysł ciężki jak „Robur”, „Huta Pokoju”, „Huta Laury” itd

Socjaliści to nieubłagani wrogowie religii

Chcą zerwać stosunki z Watykanem i wyrugować ze szkół nauczanie religii

Warszawa, 18. 12. Poseł Czapiński z Polskiej Partii Socjalistycznej domagał się skreślenia budżetu wyznań zerwania konkordatu i atakuje ministra, że nie zniósł okólnika p. Bartla o nauczaniu religii w szkołach. Podobne stanowisko zajął p. Kalinowski z „Wyzwolenia”.

Sztab Główny zamiast Sztabu Generalnego

Warszawa, 19. 12. Jedna z agencji donosi, że w najbliższych dniach zostanie ogłoszone zarządzenie ministra spraw wojskowych Marszałka Piłsudskiego zmieniające nazwę Sztabu Generalnego na Sztab Główny.

W ostatnim tygodniu mej wielkiej
Sprzedazy Gwiazdkowej

polecam w bogatym wyborze po niskich cenach:

Materiały
 Jedwabie, Aksamity
 Materj. na suknie i płaszcze
 Bluski i modne kraty
 Sukna ubranlowe i paltowe

Bielizna
 Elegancka bielizna damska
 Bielizna męska
 Bielizna dziecięca
 Fartuchy i trykoty

Konfekcja damska
 Futra i Płaszcze rypsowe
 Płaszcze angielskie. Bluski
 Suknie, Pullowery. Jaczki
 Suknie balowe

Konfekcja męska
 Ulstry, Palta czarne
 Spodnie kamg. i mansz.
 Pullowery i kamizelki więz.
 Ubranka dla dzieci

Dywany, Chodniki, Firany, Kołdry, watawane, Pledy i koce do podróży.

JULIUSZ SCHREIBER, CHOJNICE

Rynek 17

::

Telefon 48.

Obwieszczenie.

Z powodu przypadającego na środę dnia 26. grudnia t. b. święta „Sw. Szczepana”, odbędzie się targ w czwartek, dnia 27. grudnia r. b. 2686

Chojnice, dnia 19. grudnia 1928 r.

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.

R. H. A. 26.
6

Obwieszczenie.

W tutejszym rejestrze handlowym A zapisano przy firmie F. H. Paetzold nr. 26, że firma brzmi obecnie F. H. Paetzold właściciel Józef Kloskowski Chojnice. Chojnice, dnia 23. listopada 1928. 2687

Sąd Powiatowy.

R. R. A. 319
5

Obwieszczenie.

W tutejszym rejestrze handlowym A zapisano pod nr. 319 przy firmie „Dom towarowy białawotów i konfekcji Januszewski Chojnice” że firma wygasa. Chojnice, dnia 27. listopada 1928. 2688

Sąd Powiatowy.

Składaj systematycznie,
 a będziesz miał z czego czerpać w potrzebie

Przyjmujemy pieniądze na oprocentowanie i płacimy od wkładów 6—10 proc. rocznie nie potrącając podatku od kapitałów.

Wypożyczamy bezpłatnie domowe puszkę oszczędności.

Otwieramy rachunki bieżące i konta czekowe.

Załatwiamy wszelkie przekazy czekowe i pieniężne.

Miejska Kasa Oszczędności

Chojnice Ratusz pokoje 5 i 6.

Za wkłady i ich oprocentowanie ręczy miasto Chojnice całym majątkiem i dochodami

Najlepszy podarunek gwiazdkowy:

to aparat radiowy „Telefunken“

Telefunken 9	1.320 zł.
Telefunken 4	425 zł.
Telefunken 10 z lampkami	150 zł.
Arcolette 3	178 zł.
Głośnik Arcafon	285 zł.
Głośnik L 666	80 zł.
pierwszorządne słuchawki	19 zł.
baterje anodowe 100 volt.	
„Electror“ najlepszy wyrób na rynku radiowym	19 zł.
akumulator 4 „Tudor“	36 zł.

Specjalnie dla ludności wiejskiej, jest radjo niezbędny.

Na raty!

Jeżeli chciałbyś jeszcze słuchać muzyki w wigilię Bożego Narodzenia, to spiesz zamówić sobie aparat radiowy u Firmy fach.

Elektrotechniczna Centrala Instalacyjna

OTTON ROTT

Gdańska 6. Gdańska 6.

Wyborne karpie funt 2.30 zł.

poleca i przyjmuje zamówienia na gwiazdkę i Sylwester 2689

J. Szyszke
 Skład delikatesów i wina

Obuwie!

Do polowania, krowówki z cholewami, faldrowe do pracy na sprzedaż 2685

J. Chylewski
 ul. Dworcowa 12.

Dolarów Amerykańskich 1.000 (Tysiąc)

otrzyma każdy kupujący stale, w firmie Skwlerawski i S-ka, Chojnice, ul. Gdańska nr. 4

w postaci polisy życiowej Towarzystwa Ubezpieczeń „EUROPA” Sp. Akc. w Warszawie, z chwilą przedstawienia kuponów za nabyte towary teje w firmie podanej na kuponach. 2645

+

W środę, dnia 19. 12. br. o godz. 16,45 umarł w Bogu po krótkich i ciężkich cierpieniach, nasz najdroższy synek, mój koehany braciszek

Czesław Kotłega

w 7. roku życia,

O czym donoszą w ciężkim smutku pograżeni

rodzice i braciszek Maryś.

Chojnice, dnia 20. 12. 1928 r.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 23. 12. o godz. 15,30 z domu żaloby.

Ulubionym podarkiem gwiazdkowym

„Kanold“
 cukierki śmietankowe.

Ogłaszajcie w Dzien. Pomorskim.

Wielki wybór mebli koszykowych poleca 2683

skład mebli Oswald Pawłowicz Młyńska 17.

Owoc poleca Adolf Zemke, Mickiewicza 9.

Proszę korzystać z nadzwyczajnej okazji i przekonać się o wartości i korzystnych cenach moich prezentach świątecznych. Wybór i jakość artykułów moich zadowolnią najwybredniejsze wymagania.

Wystawa gwiazdkowa otwarta!

Ludwik Rasch

Koszule dzienne, krawaty, trykotaże, kostjomy więzione i jaczki, szkło i porcelana

Kryształy — porcelana-Rozental wyroby mosiężne i niklowe wyroby skórzane i artykuły luksusowe